

Ανατροπή στα έως σήμερα δεδομένα φέρνει η απόφαση των πολιτικών δικαστηρίων, τα οποία έκριναν αντισυνταγματικούς και αντίθετους στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και στις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας τους δύο μνημονιακοί νόμοι 3833/2010 και 3845/2012 που επέβαλαν μείωση των αποδοχών, των επιδομάτων κ.λπ. των... (Διαβάστε την απόφαση)... εργαζομένων στον Δημόσιο τομέα. Είναι η πρώτη απόφαση των πολιτικών δικαστηρίων που έρχεται σε ευθεία αντιπαράθεση με την απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, που έκρινε ότι οι μνημονιακοί περιορισμοί στις αποδοχές, δώρα κ.λπ. των εργαζομένων, είναι συμβατοί με τις επιταγές του Συντάγματος και την ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία.

Ειδικότερα, η απόφαση αναφέρει ότι τόσο ο νόμος 3833/2010 που αφορά τα επείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της δημοσιονομικής κρίσης, όσο και ο νόμος 3845/2012 για τα μέτρα εφαρμογής του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη μέλη της Ζώνης του Ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό ταμείο (ΔΝΤ), είναι αντίθετοι στα άρθρα 4, 22, 23, 25, 28 και 106 του Συντάγματος, στο άρθρο 11 της ΕΣΔΑ και στις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας 151/1978 και 14/1981.

Υπογραμμίζεται στη δικαστική αυτή απόφαση ότι τα μέτρα που επιβλήθηκαν σε βάρος των εργαζομένων πραγματοποιούν ανεπίτρεπτη επέμβαση στη συλλογική αυτονομία με αποτέλεσμα να καταλύουν τα άρθρα 22 και 23 του Συντάγματος, ενώ δεν συνοδεύονται από αντισταθμιστικά μέτρα, όπως είναι η μείωση των τιμών και των φόρων. Αντίθετα, μάλιστα, προσθέτει η απόφαση, επιβλήθηκαν φοροεισπρακτικού χαρακτήρα μέτρα.

Ακόμη, σημειώνεται στην δικαστική απόφαση, ότι παραβιάζεται και το άρθρο 4 του Συντάγματος (περί ισότητας), καθώς έγινε μείωση ίδιου ύψους στις αποδοχές τόσο των υψηλόμισθων όσο και των χαμηλόμισθων.

Η επίμαχη απόφαση δημοσιεύθηκε στο νομικό περιοδικό «Επιθεώρησης Εργατικού Δικαίου» (τεύχος 10/2012) και είναι του Ειρηνοδικείου Αθηνών (599/2012) με ειρηνοδίκη τη Σταυρούλα Κουτρουβίδα. Στη Δικαιοσύνη είχαν προσφύγει οι εργαζόμενοι στην Ανώνυμη Εταιρεία ΣΤΑΣΥ» (πρώην ΑΜΕΛ Α.Ε.) η οποία είναι θυγατρική της «Αττικόν Μετρό Α.Ε.» και ανήκει στον Δημόσιο τομέα.

Η απόφαση

«Συνεπάγεται ότι η επέμβαση στη συλλογική αυτονομία πρέπει να συνιστά μέτρο όλως

εξαιρετικό και να μην υπερβαίνει μία εύλογη χρονική περίοδο, να συνοδεύεται δε από επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία του επιπέδου ζωής των εργαζομένων, τηρουμένης, σε κάθε περίπτωση, της αρχής της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί συνταγματικό περιορισμό των νομοθετικών περιορισμών των συνταγματικών θεμελιωδών δικαιωμάτων, επιτάσσοντας ότι μεταξύ του νόμιμου σκοπού που επιδιώκει ένας περιορισμός του δικαιώματος και του συγκεκριμένου περιορισμού πρέπει να υπάρχει εύλογη σχέση.

Η εφαρμογή της αρχής αυτής θεμελιώνεται αφενός στο εσωτερικό μας δίκαιο -και συγκεκριμένα στο άρθρο 25 παράγραφος 1δ' του Συντάγματος- και αφετέρου στις διατάξεις της ΕΣΔΑ για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που έχει κυρωθεί από τη χώρα μας με τον Ν. 53/1979 και δυνάμει του άρθρου 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος έχει υπερνομοθετική ισχύ.

Έτσι, σε περίπτωση μείωσης αποδοχών και επιδομάτων, πρέπει να εξετάζεται η αναλογικότητα του μέτρου προς τον επιδιωκόμενο σκοπό δημοσίου συμφέροντος και να τηρείται η προϋπόθεση ότι τα μέτρα δεν επιφέρουν δυσανάλογη προσβολή, εν όψει του επιδιωκόμενου σκοπού, σε συνταγματικά δικαιώματα και αγαθά, σε καμία περίπτωση δε δεν δικαιολογείται να καταλύονται θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος (22 παρ. 2 και 23 παρ. 1)».

Στη συνέχεια η κυρία Κουτρουβίδα κάνει αναφορά στο άρθρο 106 του Συντάγματος που λέει ότι μπορεί χάριν του εθνικού συμφέροντος να περιοριστεί η συλλογική αυτονομία που καθιερώνεται με το άρθρο 22 του Συντάγματος για περιορισμένο και εύλογο όμως χρονικό διάστημα και πάντα τηρώντας την συνταγματική αρχή της αναλογικότητας και τις διατάξεις της ΕΣΔΑ.

Στην προκειμένη περίπτωση, υπογραμμίζει η ειρηνοδίκης, και αν ακόμη δεχθούμε ότι οι περιορισμοί αυτοί τέθηκαν χάριν του εθνικού συμφέροντος, εκτός του ότι δεν είναι συμβατοί με τις διεθνείς συμβάσεις εργασίας, επιφέρουν «δυσμενείς για τους εργαζόμενους τροποποιήσεις, χωρίς να εγγυώνται ότι ο περιορισμός των συλλογικών διαπραγματεύσεων έχει περιορισμένο χρονικό ορίζοντα, ώστε να είναι συνταγματικά ανεκτή η επέμβαση στη συλλογική αυτονομία, με αποτέλεσμα να καταλύονται στην πραγματικότητα οι επίμαχες συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 22 και 23 του Συντάγματος».

«Η αιτιολογία της αναγκαιότητας για τη λήψη των επίδικων μέτρων που αφορούν τις μειώσεις των αποδοχών και επιδομάτων των εργαζομένων που προβλέπονται, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, είναι προφανώς ελλιπής, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι τα μέτρα αυτά καταργούν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και ουσιαστικά την συνδικαλιστική ελευθερία και συλλογική αυτονομία, είναι δε αντίθετα με τις Διεθνείς Συμβάσεις, που έχει συνάψει η Ελλάδα και που δυνάμει του άρθρου 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος έχουν αποκτήσει υπερνομοθετική ισχύ».

Τι αναφέρει η απόφαση ως προς τη μείωση των αποδοχών και τα φοροεισπρακτικά μέτρα

«Κατά συνέπεια, με τα επίδικα μέτρα παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας, καθώς, εκτός από την παραπάνω ανεπίτρεπτη μονιμότητα του χαρακτήρα τους, δεν βρίσκονται σε

αντιστοιχία με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ούτε συνοδεύονται με αντισταθμιστικά μέτρα (μείωση τιμών, άμεσων και έμμεσων φόρων κ.λπ.) και εγγυήσεις για την προστασία ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της χώρας.

»Αντίθετα, όπως είναι γνωστό, επιβάλλονται στους πολίτες ταυτόχρονα με μία σειρά ιδιαίτερα σκληρών φοροεισπρακτικών μέτρων που προβλέπουν μείωση ή κατάργηση αφορολόγητων ορίων και τα οποία πλήττουν τις πλέον ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, την προστασία των οποίων έπρεπε να εγγυώνται και να διαφυλάττουν».

Επιπρόσθετα, συνεχίζει η δικαστική απόφαση, είναι προφανές ότι η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 5 του Ν. 3833/2010, σύμφωνα με την οποία καθιερώνεται μείωση των αποδοχών των εργαζομένων που υπάγονται στη ρύθμιση του εν λόγω άρθρου κατά γενικευμένο ποσοστό 7%, καθώς και των επιδομάτων Χριστουγέννων, Πάσχα και αδειας κατά επίσης γενικό ποσοστό 30%, αντικείται στο άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις δυνάμεις τους.

»Η μείωση των αποδοχών και των ως άνω επιδομάτων κατά το ίδιο γενικό ποσοστό που καταλαμβάνει τόσο τους υψηλόμισθους όσο και τους χαμηλόμισθους εργαζομένους αντικείται στην ανωτέρω διάταξη και οδηγεί τους μεν υψηλόμισθους στο να εξακολουθούν να διατηρούν ένα ικανοποιητικό και αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, ενώ τους χαμηλόμισθους, οι οποίοι αποτελούν ένα ιδιαίτερα μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού, το οποίο στο όνομα του γενικού συμφέροντος έπρεπε να προστατεύεται, τους οδηγούν στην κοινωνική και οικονομική εξαθλίωση, αφού εκμηδενίζουν στην ουσία τις αποδοχές τους και τους αναγκάζουν, κατά παράβαση της ως άνω διάταξης, να συνεισφέρουν στα δημόσια βάρη κατά φανερή αναντιστοιχία με τις δυνάμεις τους, ενισχύοντας δε την άποψη ότι η αιτιολογία της λήψης των οριζόμενων με τις ένδικες διατάξεις μέτρων που εδράζεται στο δημόσιο συμφέρον είναι προβληματική και ελλιπής».

inthecity

Ανατροπή στα έως σήμερα δεδομένα φέρνει η απόφαση των πολιτικών ν δικαστηρίων, τα οποία έκριναν αντισυνταγματικούς και αντίθετους στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και στις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας τους δύο μνημονιακοί νόμοι 3833/2010 και 3845/2012 που επέβαλαν μείωση των αποδοχών ν, των επιδομάτων κ.λπ.

Είναι η πρώτη απόφαση των πολιτικών δικαστηρίων που έρχεται σε ευθεία αντιπαράθεση με την απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, που έκρινε ότι οι μνημονιακοί περιορισμοί στις αποδοχές, δώρα κ.λπ. των εργαζομένων, είναι συμβατοί με τις επιταγές του Συντάγματος και την ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία.

Ειδικότερα, η απόφαση αναφέρει ότι τόσο ο νόμος 3833/2010 που αφορά τα επείγοντα

μέτρα αντιμετώπισης της δημοσιονομικής κρίσης, όσο και ο νόμος 3845/2012 για τα μέτρα εφαρμογής του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη μέλη της Ζώνης του Ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό ταμείο (ΔΝΤ), είναι αντίθετοι στα άρθρα 4, 22, 23, 25, 28 και 106 του Συντάγματος, στο άρθρο 11 της ΕΣΔΑ και στις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας 151/1978 και 14/1981.

Υπογραμμίζεται στη δικαστική αυτή απόφαση ότι τα μέτρα που επιβλήθηκαν σε βάρος των εργαζομένων πραγματοποιούν ανεπίτρεπτη επέμβαση στη συλλογική αυτονομία με αποτέλεσμα να καταλύουν τα άρθρα 22 και 23 του Συντάγματος, ενώ δεν συνοδεύονται από αντισταθμιστικά μέτρα, όπως είναι η μείωση των τιμών και των φόρων. Αντίθετα, μάλιστα, προσθέτει η απόφαση, επιβλήθηκαν φοροεισπρακτικού χαρακτήρα μέτρα.

Ακόμη, σημειώνεται στην δικαστική απόφαση, ότι παραβιάζεται και το άρθρο 4 του Συντάγματος (περί ισότητας), καθώς έγινε μείωση ίδιου ύψους στις αποδοχές τόσο των υψηλόμισθων όσο και των χαμηλόμισθων. Η επίμαχη απόφαση δημοσιεύθηκε στο νομικό περιοδικό «Επιθεώρησης Εργατικού Δικαίου» (τεύχος 10/2012) και είναι του Ειρηνοδικείου Αθηνών (599/2012) με ειρηνοδική τη Σταυρούλα Κουτρουβίδα. Στη Δικαιοσύνη είχαν προσφύγει οι εργαζόμενοι στην Ανώνυμη Εταιρεία ΣΤΑΣΥ» (πρώην ΑΜΕΛ Α.Ε.) η οποία είναι θυγατρική της «Αττικόν Μετρό Α.Ε.» και ανήκει στον Δημόσιο τομέα.

Η απόφαση

«Συνεπάγεται ότι η επέμβαση στη συλλογική αυτονομία πρέπει να συνιστά μέτρο όλως εξαιρετικό και να μην υπερβαίνει μία εύλογη χρονική περίοδο, να συνοδεύεται δε από επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία του επιπέδου ζωής των εργαζομένων, τηρουμένης, σε κάθε περίπτωση, της αρχής της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί συνταγματικό περιορισμό των νομοθετικών περιορισμών των συνταγματικών θεμελιωδών δικαιωμάτων, επιτάσσοντας ότι μεταξύ του νόμιμου σκοπού που επιδιώκει ένας περιορισμός του δικαιώματος και του συγκεκριμένου περιορισμού πρέπει να υπάρχει εύλογη σχέση.

Η εφαρμογή της αρχής αυτής θεμελιώνεται αφενός στο εσωτερικό μας δίκαιο -και συγκεκριμένα στο άρθρο 25 παράγραφος 1δ' του Συντάγματος- και αφετέρου στις διατάξεις της ΕΣΔΑ για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που έχει κυρωθεί από τη χώρα μας με τον Ν. 53/1979 και δυνάμει του άρθρου 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος έχει υπερνομοθετική ισχύ.

Έτσι, σε περίπτωση μείωσης αποδοχών και επιδομάτων, πρέπει να εξετάζεται η αναλογικότητα του μέτρου προς τον επιδιωκόμενο σκοπό δημοσίου συμφέροντος και να τηρείται η προϋπόθεση ότι τα μέτρα δεν επιφέρουν δυσανάλογη προσβολή, εν όψει του επιδιωκόμενου σκοπού, σε συνταγματικά δικαιώματα και αγαθά, σε καμία περίπτωση δε δεν δικαιολογείται να καταλύονται θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος (22 παρ. 2 και 23 παρ. 1)».

Στη συνέχεια η κυρία Κουτρουβίδα κάνει αναφορά στο άρθρο 106 του Συντάγματος που λέει ότι μπορεί χάριν του εθνικού συμφέροντος να περιοριστεί η συλλογική αυτονομία που καθιερώνεται με το άρθρο 22 του Συντάγματος για περιορισμένο και εύλογο όμως χρονικό διάστημα και πάντα τηρώντας την συνταγματική αρχή της αναλογικότητας και τις διατάξεις της ΕΣΔΑ.

Στην προκειμένη περίπτωση, υπογραμμίζει η ειρηνοδίκης, και αν ακόμη δεχθούμε ότι οι περιορισμοί αυτοί τέθηκαν χάριν του εθνικού συμφέροντος, εκτός του ότι δεν είναι συμβατοί με τις διεθνείς συμβάσεις εργασίας, επιφέρουν «δυσμενείς για τους εργαζόμενους τροποποιήσεις, χωρίς να εγγυώνται ότι ο περιορισμός των συλλογικών διαπραγματεύσεων έχει περιορισμένο χρονικό ορίζοντα, ώστε να είναι συνταγματικά ανεκτή η επέμβαση στη συλλογική αυτονομία, με αποτέλεσμα να καταλύονται στην πραγματικότητα οι επίμαχες συνταγματικές διατάξεις των άρθρων 22 και 23 του Συντάγματος».

«Η αιτιολογία της αναγκαιότητας για τη λήψη των επίδικων μέτρων που αφορούν τις μειώσεις των αποδοχών και επιδομάτων των εργαζομένων που προβλέπονται, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, είναι προφανώς ελλιπής, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι τα μέτρα αυτά καταργούν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και ουσιαστικά την συνδικαλιστική ελευθερία και συλλογική αυτονομία, είναι δε αντίθετα με τις Διεθνείς Συμβάσεις, που έχει συνάψει η Ελλάδα και που δυνάμει του άρθρου 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος έχουν αποκτήσει υπερνομοθετική ισχύ».

Τι αναφέρει η απόφαση ως προς τη μείωση των αποδοχών και τα φοροεισπρακτικά μέτρα

«Κατά συνέπεια, με τα επίδικα μέτρα παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας, καθώς, εκτός από την παραπάνω ανεπίτρεπτη μονιμότητα του χαρακτήρα τους, δεν βρίσκονται σε

αντιστοιχία με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ούτε συνοδεύονται με αντισταθμιστικά μέτρα (μείωση τιμών, άμεσων και έμμεσων φόρων κ.λπ.) και εγγυήσεις για την προστασία ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της χώρας.»

Αντίθετα, όπως είναι γνωστό, επιβάλλονται στους πολίτες ταυτόχρονα με μία σειρά ιδιαίτερα σκληρών φοροεισπρακτικών μέτρων που προβλέπουν μείωση ή κατάργηση αφορολόγητων ορίων και τα οποία πλήττουν τις πλέον ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, την προστασία των οποίων έπρεπε να εγγυώνται και να διαφυλάττουν».Επιπρόσθετα, συνεχίζει η δικαστική απόφαση, είναι προφανές ότι η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 5 του Ν. 3833/2010, σύμφωνα με την οποία καθιερώνεται μείωση των αποδοχών των εργαζομένων που υπάγονται στη ρύθμιση του εν λόγω άρθρου κατά γενικευμένο ποσοστό 7%, καθώς και των επιδομάτων Χριστουγέννων, Πάσχα και αδειας κατά επίσης γενικό ποσοστό 30%, αντίκειται στο άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις δυνάμεις τους.»

Η μείωση των αποδοχών και των ως άνω επιδομάτων κατά το ίδιο γενικό ποσοστό που καταλαμβάνει τόσο τους υψηλόμισθους όσο και τους χαμηλόμισθους εργαζομένους αντίκειται στην ανωτέρω διάταξη και οδηγεί τους μεν υψηλόμισθους στο να εξακολουθούν να διατηρούν ένα ικανοποιητικό και αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, ενώ τους χαμηλόμισθους, οι οποίοι αποτελούν ένα ιδιαίτερα μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού, το οποίο στο όνομα του γενικού συμφέροντος έπρεπε να προστατεύεται, τους οδηγούν στην κοινωνική και οικονομική εξαθλίωση, αφού εκμηδενίζουν στην ουσία τις αποδοχές τους και τους αναγκάζουν, κατά παράβαση της ως άνω διάταξης, να συνεισφέρουν στα δημόσια βάρη κατά φανερό αναντιστοιχία με τις δυνάμεις τους, ενισχύοντας δε την άποψη ότι η αιτιολογία της λήψης των οριζόμενων με τις ένδικες διατάξεις μέτρων που εδράζεται στο δημόσιο συμφέρον είναι προβληματική και ελλιπής».

πηγή: inthecity